

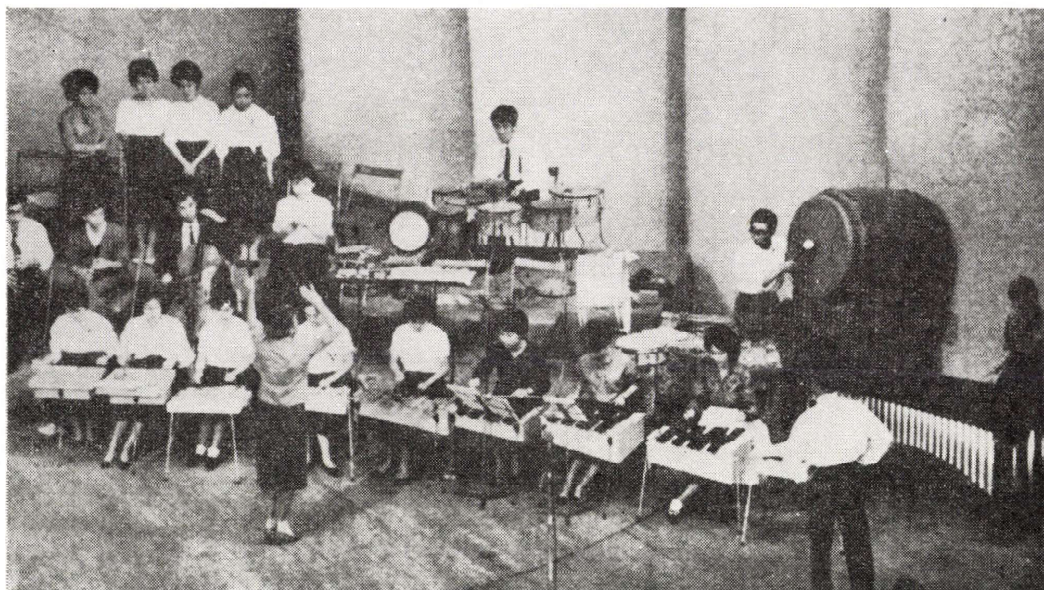
AZ ORFF-FÉLE HANGSZEREK ÉS AZOK ALKALMAZÁSÁNAK TAPASZTALATAI

NAGY MIKLÓS

Carl Orff német zeneszerző neve ismert szerte a világon, mint számos színpadi mű szerzője, de főként mint a rendkívüli népszerű „*Carmina Burana*” alkotója. 1895-ben született Münchenben, zenei tanulmányainak befejeztével német operaházakban működik, mint korrepetitor és karmester. Monteverdi-operák átdolgozásával tűnik ki, melyet több önálló opera, színpadi játék és oratórium követi. „*A hold*” (1939—42), „*Az okos lány*” (1942), „*Antigone*” (1949), „*Trionfi*” stb.

Kevesen tudják, hogy több mint három évtizede munkálkodik a zene-pedagógia területén, foglalkozik a gyermekek zenei nevelésének problémájával. Megalkotta ötkötetes *Schulwerk*-jét, amelyben az elemi zenélés (Elementarmusik) alapelveit tükröző kompozíciók, etüdök, gyakorlatok sorakoznak a S—M kisterces (Rufertz) apró dalfeldolgozásoktól a nagyobb lélegzetű, sok hangszert igénylő művekig. Az „*Orff-Schulwerk*” nem módszer, hanem koncepció, példatár, modell, ötletthalmaz, amelyet hazáján, a Német Szövetségi Köztársaságon kívül Angliában, Belgiumban, Hollandiában, a Német Demokratikus Köztársaságban, Görögországban, Portugáliában, Franciaországban, Japánban, Kanadában, egyéb dél-amerikai államokban, újabban Csehszlovákiában, Lengyelországban, Jugoszláviában és a Szovjetunióban alkalmaznak invenciózus zenetanárok az adott ország népdalai és nemzeti sajátosságai ötvözetében alsó fokú zenei nevelés céljára. *Salzburgban* intézet működik az „*ORFF-INSTITUT*”, ahol munkatársaival dolgozik együtt és képezi módszere tanárait. Különböző időtartamú kurzusokat tartanak, melyre a világ minden tájáról érkeznek érdeklődő szakemberek. (Magyarországról 1964: *Dimény Judit*, 1966: *Friss Gábor* vett részt nyári kurzuson, de *Péter József* és *Dobrai István* is tanulmányozta az itt folyó munkát.)

Célja az aktív zenélés iránti érdeklődés felkeltése, a zenei elemek — hangsorok, funkciók, zenei formák stb. — tudatosítása játékos és szórakoztató formában. Alapelve a mozgás (ritmus), a szöveg, az ének és a hangszeres játék egységének, mint egy modern Gesamtkunstwerknek (egyetemes műalkotás) megteremtése. Gyakorlatain keresztül igyekszik felszabadítani a gyermeket merevségei, szögletessége és gátlásai alól (különösen a pubertás időszakban jelentős). Szabad teret enged a gyermek zenei fantáziájának, ezáltal a zenei nevelés kezdeti fokán elindítja az improvizálási készség fejlesztését. Gyermekmondókákra improvizálnak ritmust, majd

1. kép. Japán Orff-zenekar Tokióban

dallamot, későbbiekben már teljes mesét ritmussal, dallammal, sőt tánccal ellátva rögtönöznek.

A hazai ének-zeneoktatásunk hiányosságai közé sorolható a ritmus-készség, a mozgáskultúra, az improvizatív és alkotó készség módszeres fejlesztésének kevésbé kimunkált területe, valamint az énekes-hangszeres zene viszonyának egyenlőtlenségei az utóbbi rováására. Amíg a mi munkánkban túlnyomórészt a tudatos elem dominál (a széles körű és mélyreható elemzések, a zenei írás, olvasás, a kottaképhez-kötöttség stb.), s ezáltal sokszor elsikkad a zenei, a művészi élménynyújtás, illetve szerzés, a játékosság, a felszabadult, örömteli zenélés nélkülözhetetlen légköre, addig a Schulwerkben háttérbe szorul a tudatosság, s mindenekelőtt a spontaneitás és az ösztönösség érvényesül. Ebből következik, hogy a Schulwerkot kitűnő kezdetnek tekinthetjük, színes és fantáziadús elindulásnak a zene megszerettetése terén, de az átmenet a zene valódi megismerése felé, az értékes művészi zenéléshez, a klasszikus hangszerekhez, a zeneirodalom örök értékű vokális és instrumentális alkotásaihoz még kidolgozatlan.

Orff mindenkor nagy jelentőséget tulajdonított és tulajdonít a zene elsődleges elemének: a ritmusnak. Ennek megfelelően nála óriássá nő a ritmushangszerek, az ütőhangszerek jelentősége, hangzásvilága, éppen ezért némileg egyoldalú is. Érdekes megfigyelni az „Antigonae” teljes zenekari összeállítását: 6 zongora (ütőszerszámokkal), 4 hárfa, 9 gordon, 6 fuvola, 6 oboa, 6 trombita, 8 ütődob, kőgong, 11 különböző hangterjedelmű xilophone, köztük a gyermekzenekari műveiben használatos ún. troxilophone, 3 harangjáték, 2 harang, 4 pár réztányér, 3 pár török réztányér, kis üllő,

3 triangulum, 2 nagydob, 6 tamburin, 6 pár kasztanyét és 10 nagy jávai gong. Ezek után szinte már természetes, hogy e törekvését tükrözi gyermekzenekari irodalma „MUSIK FÜR KINDER” köteteinek gazdag ritmusanyaga, s méginkább ezt tükrözik gyermekhangszerei, az ún. „Orff Instrumentarium” az „Orff-hangszerek” jellege. Az elnevezés, hogy „Orff-hangszer” nem egészen pontos, hisz a megnevezésből arra lehet következtetni, hogy Orff maga tervezte, konstruálta e hangszereket, holott ezek jó része — ha primitívebb formában — de ma is megtalálhatók a nyugat-indiai szigetvilág zenéjében, mint a gamelan-zenekarok évszázados ősi hangszerei. Ugyanis a jávai saron nem más, mint a glockenspiel, a gamban pedig a xilophone őse. E kérdés eldöntése nem a mi feladatunk. Tény, hogy ma már mindenütt ezen a néven terjedt el a köztudatban, így hazánkban is. Lényeges, hogy kiváló eszközt talált meg ezekben az igen könnyen kezelhető hangszerekben, melyek kezelése máról holnapra elsajátítható, és mindenben megfelelnek a mi óvodás és általános korú tanulóink életkori sajátosságainak. Ezeknek az eszközöknek a segítségével valóban „játszva” elérhető a kitűzött cél: a zene alapismereteinek elsajátítása.

Lássuk a hangszereket!

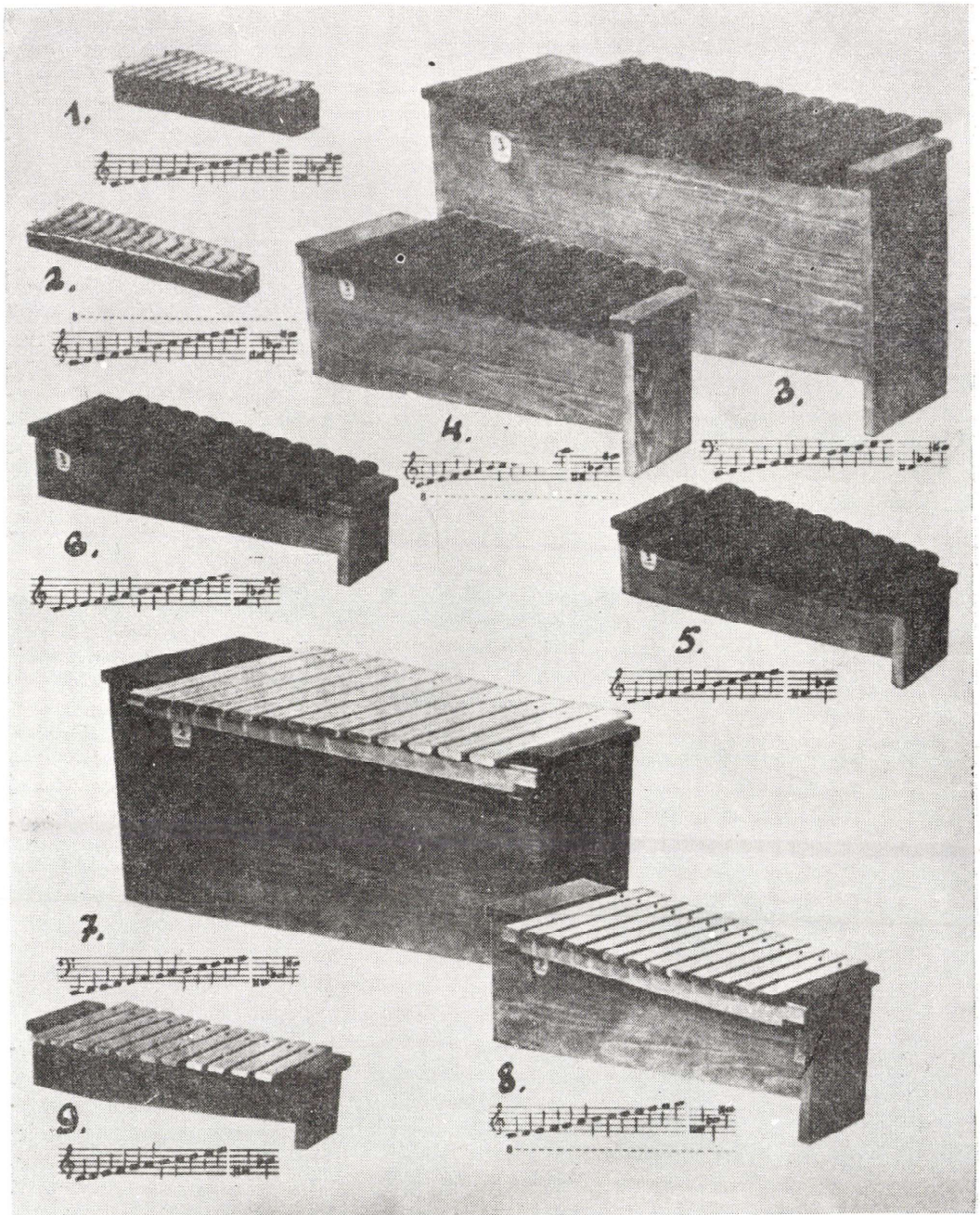
Az Orff által használt hangszerek összességét három nagyobb csoportra lehet bontani:

- I. Blockflöte (furulya)
- II. Fém és fa ütőhangszerek (diatonikus és kromatikus)
- III. Különféle ütőhangszerek

I. A *furulya családtagjait* nem kell bemutatni különösebben. Orff a basszus furulya kivételével mindegyik tagját szívesen alkalmazza, főleg szólisztikusan, de a rá oly jellemző különböző terc-kvint-szekszt párhuzamokban is. A tenor, de még inkább a basszus furulya hangereje igen csekély, ezért nagyobb gyermekzenekari együttesnél alig használható.

discant flöte	gI—g3
szoprán flöte	cI—d3
alt flöte	f—g2
tenor flöte	c—c2

II. A *fém és fa ütőhangszerek* talán a legjellegzetesebb és legértékesebb Orff-hangszerek. Amellett, hogy kezelésük végtelen egyszerű, nagyon sok gazdag és változatos hangszínlehetőséget nyújtanak. Diatonikus és kromatikus változata van. A diatonikus hangszerek hangjai egy rezonáns szekrényen vannak elhelyezve, f-hangjai fisz-re, a h-hang bé-re cserélhetők. Valamennyi hanglap leszerelhető, tehát a hétfokúnál kisebb hangkészletű hangsorok alkalmazásakor a szükségtelen hanglapokat leemelik, ezáltal a játék könnyebb lesz. A kromatikus hangszerek hangjainak elrendezése megegyezik a zongora billentyűinek rendjével, a fehér-fekete billentyűnek megfelelően két rezonáns szekrényen vannak elhelyezve. A diatonikus ütőhangszerek hátránya, hogy csak egy keresztes és bé-s hangnemek érhetőek el, mely körülménnyé teszi zenekari használatát. Szerencsésebb, ha már kezdetben kromatikus változatait választjuk.

2. kép. Fém és fa ütőhangszerek (diatonikus)

Glockenspiel. (Harangjáték.)

Fém hanglapok alkotják, melynek anyaga legtöbbször krómozott acél. Lazán és rugalmasan van rögzítve egy rezonáns szekrény felett. A lapoknak azonos szélessége és vastagsága van, csupán hosszukban különböznek. Megszólaltatásukra műanyag vagy bőrozott végű faütőt használnak. Leginkább dallam és dallamvariációk megszólaltatására alkalmas.

1. Alt-glockenspiel
(lásd 2. ábra számozásának megfelelően)
2. Szoprán-glockenspiel

Xilophone

E gyermekzenekari változatát Orff ötlete után K. Maendler építette 1930-ban. Trogxilophone (= vályú xilophone) néven ismert. Elnevezését a vályú alakú kiképzett rezonáns szekrény után kapta. Hanglemezeit kemény paliszander fából készült lapok alkotják, amelyek elhelyezése hasonló a glockenspielhez, ütői azonban kemény filc és fa. Alkalmazása sokrétű, szolisztikusan, de akkordikusan is használhatók. Két ütő villaszerű fogásával egyszerre több hang leütése is elérhető. Basszus xilophone ritka a nagy előállítási költségek miatt.

3. Basszus xilophone
4. Alt xilophone
- 5—6. Szoprán xilophone

Metalophone

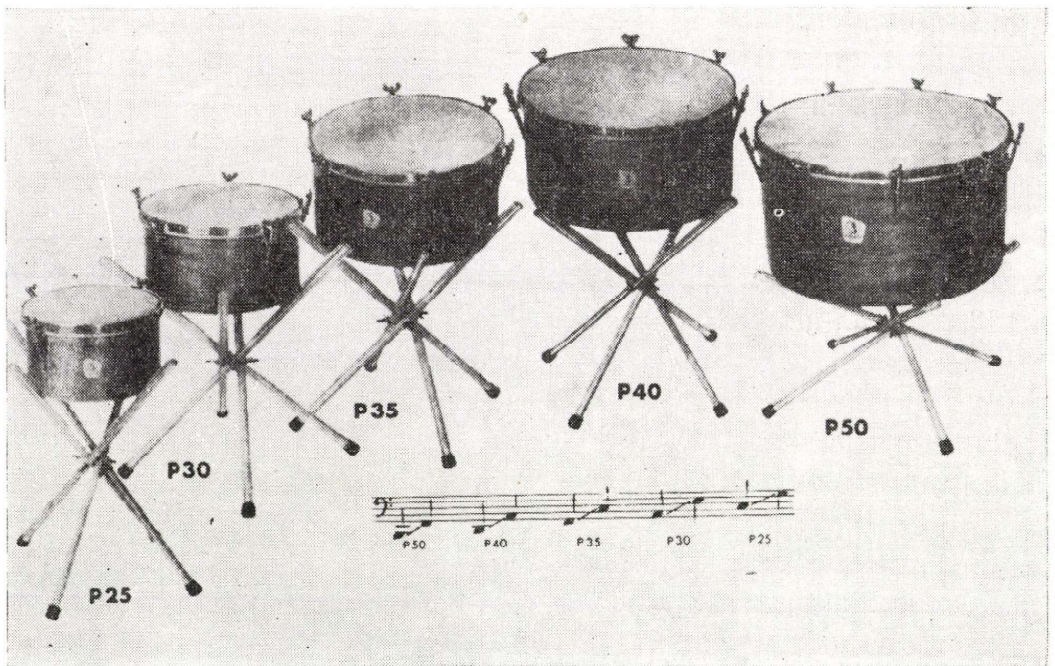
A xilophonéval azonos elven épült hangszer, melynek hangjai nem fából, hanem különleges fémből (Metall) készültek. Dús felhang lehetősége miatt pedálszerűen tartott hangok, illetve akkordok, akkordfelbontások, valamint osztinátók játszására alkalmas.

7. Basszus metalophone
8. Alt metalophone
9. Szoprán metalophone

Az ütői többfélék: fa, fém, nemez, gyapot stb., ezeknek megválasztása a hangszín igényünktől függ.

III. Különféle ütőhangszerek Hangolható dobok.

Nemcsak kiváló ritmushangszer, mely énekórán is kiválóan alkalmazható, hanem basszus hangszer, mely szükség esetén harmóniai alapot biztosít, ugyanakkor a zenekari hangzás ambitusát is szélesíti. Különböző átmérőjű bőrök hangolása a dob pereménél levő szárnyas csavarokkal törté-

3. kép. Hangolható dobok

nik. Egy-egy dob tiszta behangolása nem könnyű feladat. Célszerű használat után a csavarokat meglazítani.

Az említett dobokon kívül szükség szerint használ triangulumot, réztányérokat, csengőt, csörgődobot, fadobot, kasztanyettet, kereplőt, nagy és pergődobot, bongó-dobokat stb.

Érdekes, hogy a fentebb leírt és látott hangszereken kívül Orff a „Musik für Kinder” kis partitúráiban alkalmaz gitárt és nagybőgőt, az előbbit a legegyszerűbb fogásokkal, az utóbbit többnyire üres húrjainak megszólaltatásával, de mindvégig következetesen mellőzi a hegedűt és a zongorát, mert ezeknek kezelése már huzamosabb hangszertanulást igényel.

E hangszerek felhasználása a mi oktatási rendszerünkben két irányban lehetséges:

1. Ének-, ill. szolfézsórákon,
2. Gyermekzenekarok hangszereiként.

Az énekórák keretében a hangszerek felhasználásának temérdek lehetősége van. A tanár kiváló segédeszközhöz jut, mely megkönnyíti és elősegíti munkáját, ugyanakkor hangulati elemként mindenkor színessé és változatosabbá teheti az oktató-nevelő munkát. Az ütőhangszerek (xilophone, metalophone, dobok, triangulum stb.) kiválóan alkalmasak egy- és többszólamú ritmusgyakorlatok végzésére, vagy akár önálló ritmusgyakorlatok szerkesztésére, de saját éneklésük kíséretére is. Megismerkedhetnek a ta-

nulók az osztály keretein belül a társas zenéléssel, egyben a mutáló gyermekek is bevonhatók a közös munkába, hogy csak egy pár lehetőséget említek. Tehát bőven van alkalom, melyet az ének- és szolfézsórák adta keretek biztosítanak.

Alkalmazásának másik igen lényeges területe: mint a *gyermekzenekarok* hangszerei.

Ezen a területen volt alkalmam beható tanulmányozást folytatnom, melynek az útkeresés jegyében történő fejlődési periódusait néhány sorban vázolólok.

1963-ban a Heves Megyei Tanács V. B. Művelődésügyi Osztály anyagi támogatásával és *Auer Gyula* főiskolai adjunktus utánjárásával jutottunk hozzá a hangszerekhez kísérletezés céljából. Tudomásom szerint egyetlen egész garnitúra az országban, bár még ez sem teljes, de a fontos hangszerek megtalálhatók, talán a szoprán glockenspiel, valamint a basszus metalphone és xilophone kivételével. Ezeknek hiánya azonban nem gátolt munkánkbán, melyet az *egri I. sz. Ált. Iskolában* kezdtünk el, és ma is folytatunk.

Kezdetben Orff: „Musik für Kinder” kötetekinek darabjaiból válogattam gyermekdalokat (Sur le pont d'avignon? Hajo, hajo stb.), de csakhamar más irányba tértem, főként pedagógiai okokból. Hiszen más népek gyermekdalai legfeljebb kiegészítői lehetnek a magyar népzene épülő zeneoktatásunkban, viszont megfelelő művek nem álltak rendelkezésemre. A probléma megoldásánál sietett segítségemre tanácsaival és műveivel *Rezessy László* főiskolai tanár, kinek Kodály: Bécsi harangjáték, a Hány János daljátékából c. átírata a zenekar ma is egyik legsikerültebb száma. Rajta kívül *Pongrácz Zoltán* írt műveket, melynek szellemes és igen eredeti partitúráiban az Orff-hangszereken kívül magyar népi hangszerek is helyet kapnak. (Citera, láncosbot, doromb stb.)

Végül magam is írtam átiratokat, nép- és gyermekdal feldolgozásokat, melyek pillanatnyilag megoldották és megoldják a műsorproblémáinkat. (Lásd: Három magyar népdal.) Az eltelt évek folyamán kerestem a legmegfelelőbb hangszer összetételű zenekari összeállítást, ennek megfelelően az együttes változásokon ment keresztül. A kezdeti tisztán Orff-hangszeres összeállítás nem elégítette ki hangzásigényünket, éppen ezért kis vonóegyüttest építettem be, mely a tömörebb, az összefogottabb hangzást és a differenciáltabb harmonizálási lehetőséget volt hivatva betölteni. (Fém és fa ütőhangszereim ugyanis diatonikusak.) Később a blockflöte szólamot fuvolával és klarinéttal erősítettem, mert a rendelkezésemre álló tenor és basszus blockflöte minimális hangerejénél fogva nem tudta betölteni funkcióját.

Ma az együttes az alábbi összetételekben működik:

3 szoprán blockflöte	2 alt glockenspiel
3 alt blockflöte	1 szoprán glockenspiel
1—1 fuvola, klarinét	1 alt metalphone
3+2+2 hegedű	1 szoprán xilophone
2 violoncello	1 alt xilophone
1 gordon	3 hangolható dob
réztányérok, triangulumok, fadob, kisdob, csörgődob.	

Ha megfigyeljük, a zenekar szerkezetileg fafúvó, vonós- és ütőhangszerekre oszlik. Ezt az összetételt tartom ma a leguniverzálisabbnak, hisz rengeteg kitűnő hangzási effektust és ezáltal sok jó hangszerelési lehetőséget nyújt. Újabban nemcsak játszik a zenekar, hanem énekel is. Saját énekét kíséri, vagyis az énekelt dallam mellett mindenki a maga szólamát játssza, legyen az alt xilophone, szoprán glockenspiel vagy akár fadob. Nem lekicsinylendő az effajta feladat, mert a megosztott figyelem, a többfelé hallás és a több irányú zenei cselekvés határán mozog. Igen kedvelt, szinte a próbák jutalma a közös improvizálás, megadott hangsor (la-pentaton, dór, frig, dúr stb.) és osztinató vázra. Meglepően eredeti és sokszor jól sikerült improvizációk születnek a tanulók nem kis örömeire, bizonyítva a gyermek alkotó fantáziájának gazdagságát.

Ezek után felmerül a kérdés: érdemes-e hangszerek használatával behatóbban foglalkozni, hasznosan lehetne-e felhasználni a mi zeneoktatási munkánkban?

Szerény véleményem szerint igen, feltétlen igen!

Nem arról van szó, hogy az eddigi világviszonylatban is kiemelkedő zeneoktatási módszereinket, eredményeinket vessük el, hanem a meglévő módszert finomítani, gazdagítani lehetne a cél. Ugyanakkor megoldhatná az úttörőzenekarok oly régóta húzódó hangszerellátási problémáját, és erre is nagyon alkalmasak az Orff-hangszerek. Hazánkban igen sok külföldi szakember megfordult, tanulmányozzák zeneoktatási rendszerünket, módszerünket, és nem kis büszkeségünkre felső fokban dicsérik, ahogy ők hívják, a „Kodály-szisztémát”. Tapasztalatokat gyűjtenek, melyet visszamenve hazájukba, ki-ki a maga területén hasznosít. Mi sem szégyelljünk külföldi zeneoktatási eszközt átvenni, ha azok hasznosak lehetnek a mi munkánkban. E hangszerek alkalmazásában óriási lehetőségek rejlenek! Jó volna, ha kezdetben csak a zenei általános iskolák rendelkeznének a hangszerekkel, és később, ha a tapasztalatok biztatóak, a hazai hangszergyártás segítségével kiterjeszteni az általános iskolák összességére. Az ének- és szolfézsoktatás kiváló eszközét találná meg benne, azonkívül Magyarország sok ezer falujába jutna el így a társas zenélés öröme, s lendülne fel az úttörőzenekarok ma még egy helyben álló ügye.

I R O D A L O M

C. Orff: Musik für Kinder I—V. Mainz, 1951.

Orff-Institut Jahrbuch. Mainz, 1963.

Orff-Schulwerk Instrumentarium. 1965.

Orff-Schulwerk Instrumentarium. 1965.

W. Kotonski: A modern zenekar ütőhangszerei. Bp. 1967.

Kókai—Fábián: Századunk zenéje. Bp. 1961.

Rezessy László: Carl Orff gyermekzenekari munkássága. Egri Ped. Főiskola Évkönyve IX. Eger, 1963.

HÁROM MAGYAR NÉPDAL

Veres az ég...

Andante

Nagy Miklós

Soprán-
Block-
flöte
(fuvola)

Alt-
Block-
flöte
(klarinét)

Alt-
Glocken-
spiel

Alt-
Metalo-
phone

Hegedű
I.

Hegedű
II.

Hegedű
III.

Vcl.

Dob

The musical score is arranged in a system of nine staves. The top staff is for Soprán-Blockflöte (fuvola) in G major, 3/8 time, with a melodic line starting on the second measure. The second staff is for Alt-Blockflöte (klarinét) in G major, 3/8 time, with a melodic line starting on the second measure. The third staff is for Alt-Glockenspiel in G major, 3/8 time, with a rhythmic accompaniment of eighth notes. The fourth staff is for Alt-Metalo-phon in G major, 3/8 time, with a rhythmic accompaniment of eighth notes. The fifth, sixth, and seventh staves are for three violins (Hegedű I, II, III), all of which are silent throughout the piece. The eighth staff is for Violoncello (Vcl.) in G major, 3/8 time, with a rhythmic accompaniment of eighth notes. The ninth staff is for the Drum (Dob) in G major, 3/8 time, with a rhythmic accompaniment of eighth notes. The tempo is marked 'Andante' and the composer is 'Nagy Miklós'.

Handwritten musical score for a multi-stemmed instrument, possibly a harp or piano, with ten staves. The score is in G major and 3/4 time. It features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. The dynamic marking *mf* (mezzo-forte) is used throughout. The notation includes slurs, accents, and dynamic hairpins.

A musical score for piano, consisting of ten staves. The score is divided into two sections by a vertical line. The first section contains four measures, and the second section contains two measures. The first measure of the second section is marked with a first ending (1.) and the second measure with a second ending (2.). The score includes various musical notations such as treble and bass clefs, time signatures, and dynamic markings (p). The first staff has a treble clef and a piano (p) dynamic marking. The second staff has a treble clef and a piano (p) dynamic marking. The third staff has a treble clef and a piano (p) dynamic marking. The fourth staff has a treble clef and a piano (p) dynamic marking. The fifth staff has a treble clef and a piano (p) dynamic marking. The sixth staff has a treble clef and a piano (p) dynamic marking. The seventh staff has a treble clef and a piano (p) dynamic marking. The eighth staff has a bass clef and a piano (p) dynamic marking. The ninth staff has a bass clef and a piano (p) dynamic marking. The tenth staff has a bass clef and a piano (p) dynamic marking.

Hopp ide tisztán...

Moderato

Nagy Miklós

Soprán-
Block-
flöte

Alt-
Block-
flöte

Sopr.
Alt.
Xilofon

Alt-
Glocken-
spiel

Hegedű
I.

Hegedű
II.

Hegedű
III.

Vcl.

Trian-
gulum

Dob

The musical score is arranged in ten staves. The top staff (Soprán-Blockflöte) begins with a treble clef, a 3/8 time signature, and a key signature of one flat. It features a melodic line starting in the second measure, marked *mp*, and ending with a triplet of eighth notes. The second staff (Alt-Blockflöte) also starts with a treble clef and 3/8 time signature, mirroring the first staff's melody. The third staff (Sopr. Alt. Xilofon) uses a treble clef and 3/8 time signature, playing a rhythmic accompaniment of eighth notes, marked *mp*. The fourth staff (Alt-Glockenspiel) has a treble clef and 3/8 time signature, with a whole rest throughout. The fifth staff (Hegedű I.) has a treble clef and 3/8 time signature, with a whole rest throughout. The sixth staff (Hegedű II.) has a treble clef and 3/8 time signature, with a whole rest throughout. The seventh staff (Hegedű III.) has a treble clef and 3/8 time signature, with a whole rest throughout. The eighth staff (Vcl.) has a bass clef and 3/8 time signature, with a whole rest throughout. The ninth staff (Triangulum) has a bass clef and 3/8 time signature, starting with a triplet of eighth notes marked *mp*, followed by whole rests. The tenth staff (Dob) has a bass clef and 3/8 time signature, playing a rhythmic accompaniment of eighth notes marked *mp*.

A handwritten musical score consisting of ten staves. The notation is in a single system with a common time signature. The first staff features a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The music is written in a melodic style with various note values, including eighth and sixteenth notes, and rests. A fermata is placed over a group of notes in the fourth measure of the first staff. The second through seventh staves contain mostly rests, with some melodic fragments appearing in the later measures. The eighth staff has a bass clef and contains a rhythmic pattern of eighth notes. The ninth and tenth staves also contain rhythmic patterns, with the tenth staff using a bass clef and a key signature of one flat. The overall appearance is that of a student exercise or a sketch for a piece of music.

The image displays a page of musical notation consisting of ten staves. The top seven staves are in treble clef, and the bottom three are in bass clef. The notation includes various note values, rests, and accidentals. The music is organized into measures by vertical bar lines. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The notation includes eighth and sixteenth notes, as well as rests. The second staff continues the melodic line with similar note values. The third staff features more complex rhythmic patterns with sixteenth notes. The fourth staff has a more sparse texture with dotted notes and rests. The fifth staff returns to a more active melodic line. The sixth staff includes a sharp accidental (F#) in the fourth measure. The seventh staff continues the melodic development. The eighth staff is in bass clef and features a key signature change to two flats (B-flat and E-flat) and includes a sharp accidental (F#) in the third measure. The ninth staff is a blank staff with a bass clef. The tenth staff is in bass clef and contains a rhythmic accompaniment of eighth notes.

Megjöttek a cigányok

Vivace

Nagy Miklós

Soprán-
Block-
flöte

Alt.
Glock.
Alt.
Met.

Xilofon
Sopr.
Alt.

Hegedű
I.

Hegedű
II.

Hegedű
III.

Trian-
gulum

Vcl.

Fadob

Dob

The musical score is arranged in ten staves. The top staff is for Soprán-Blockflöte, starting with a treble clef and a 2/4 time signature. The second staff is for Alt. Glock. Alt. Met., also with a treble clef and 2/4 time signature. The third staff is for Xilofon Sopr. Alt., with a treble clef and 2/4 time signature. The fourth staff is for Hegedű I., with a treble clef and 2/4 time signature. The fifth staff is for Hegedű II., with a treble clef and 2/4 time signature. The sixth staff is for Hegedű III., with a treble clef and 2/4 time signature. The seventh staff is for Triangulum, with a 2/4 time signature. The eighth staff is for Vcl., with a bass clef and 2/4 time signature. The ninth staff is for Fadob, with a 2/4 time signature. The tenth staff is for Dob, with a bass clef and 2/4 time signature. The score is divided into two measures by a vertical bar line. Dynamics include *mf* (mezzo-forte) and *f* (forte). The tempo is marked *Vivace*.

A handwritten musical score consisting of ten staves. The top staff is a single treble clef staff with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C). It contains a melodic line with various note values and rests. The second staff is a grand staff (treble and bass clefs) with a key signature of one sharp and a common time signature. It contains a bass line with rests in the first four measures and a melodic line in the fifth and sixth measures. The third through sixth staves are treble clef staves, each containing a melodic line with rhythmic patterns. The seventh staff is a grand staff with a treble clef on top and a bass clef on the bottom, containing a complex rhythmic pattern of sixteenth notes. The eighth and ninth staves are bass clef staves, each containing a melodic line. The tenth staff is a bass clef staff with a melodic line. The score is divided into six measures by vertical bar lines.

The image displays a page of musical notation consisting of ten staves. The notation is arranged in a system with a treble clef on the top staff and a bass clef on the bottom staff. The key signature is one flat (B-flat). The music is primarily composed of rhythmic patterns, with many notes beamed together. The second staff contains several measures with rests, and a few notes are enclosed in parentheses. The overall style is that of a technical exercise or a rhythmic study.